Eduskunta
Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 13.2.2024 (HE 106/2023)

HAK; Hätäkeskuslaitoksen lausunto hallintovaliokunnalle esityksestä laiksi eräistä paloturvallisuuslaitteista

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki eräistä paloturvallisuuslaitteista. Ehdotetussa laissa säädettäisiin rakennuksiin asennettavien paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen vaatimuksista sekä näiden laitteistojen asennus- ja huoltotöistä ja tarkastuksista. Uusi laki vastaisi sisällöllisesti pääosin voimassa olevaa lainsäädäntöä. Lain rakennetta selkeytettäisiin ja sääntelyä nostettaisiin asetuksista lain tasolle.

Hätäkeskuslaitos pitää hyvänä, että paloilmoittimiin toimintaan ja toimivuuteen kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Pelastustoimen tilastojen mukaan vuonna 2022 hätäkeskukseen kytketyn paloilmoittimen kautta tulleista pelastustoimen tehtävistä 88 % oli erheellisiä eli sellaisia, joissa ei ollut tarvetta pelastuslaitoksen sammutus- tai pelastustoimiin. Erheelliset tehtävät työllistävät turhaan myös Hätäkeskuslaitosta aiheuttaen hätäkeskuspäivystäjille entistä suuremman työtaakan ja kiireen.

Paloilmoittimien asennusvelvoite perustuu viranomaisen päätökseen. Päätöksen perusteella ilmoitinlaite liitetään hätäkeskukseen sen jälkeen, kun valvonnasta vastaava pelastusviranomainen on todennut laitteen, sen asennuksen ja muiden tarvittavien toimenpiteiden täyttävän käyttöönoton edellytykset.

Pelastuslain (L 2011/379) 12 §:n mukaan nämä laitteet on pidettävä toimintakuntoisena. Hätäkeskustoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (877/2010) 3a §:n mukaan Hätäkeskuslaitos hoitaa hätäkeskukseen kytkettyjen ilmoitinlaitteiden testausta sopimusten perusteella.

Ehdotetun lain 53 §:n mukaan ”tarkastuslaitoksella on oikeus saada hätäkeskustietojärjestelmästä hätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 17 §:n 8 kohdassa tarkoitettuja hätäkeskukseen kytketyn paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston kohdetietoja sekä testaustoiminnan ja vikatilanteiden tietoja Hätäkeskuslaitoksen kanssa sovitulla tavalla.”

Tiedonsaantioikeudella parannetaan tarkastuslaitoksen mahdollisuuksia saada ajantasaista ja luotettavaa tietoa tarkastuksen kohteesta. Vuosittain näitä tarkastuksia tehdään noin 8.000 kappaletta. Tarkastuslaitosten kanssa

käytyjen keskusteluiden perusteella kyseisiä tietoja tarvitaan lähes jokaisen tarkastuksen yhteydessä.

Esityksessä ei ole esitetty arviota työmäärästä ja kustannuksista, jonka tarkastuslaitosten tiedonsaantioikeus aiheuttaisi Hätäkeskuslaitokselle. Kyse on merkittävistä resursseista. Kuukausittain on odotettavissa noin 650 tietopyyntöä eli jokaisena työpäivänä noin 32 kpl. Teknistä valmiutta suorakatseluun ei ole ja tällaisen yhteyden avaaminen hätäkeskustietojärjestelmä Ericaan on korkeista tietoturvan vaatimuksista johtuen vaativaa. Lisäksi Erica toimii turvallisuusverkossa ja on epävarmaa, voidaanko tällainen yhteys verkon ulkopuoliselle toimijalle rakentaa. Joka tapauksessa teknisen katseluyhteyden rakentaminen vaatisi erillisrahoitusta.

Hätäkeskuslaitoksen arvio lisätyömäärästä on vähintään kolme (3) henkilötyövuotta (htv). Sisäisenä siirtona tämä tarkoittaisi vastaavan htv:n siirtoa pois hätäkeskuspäivystäjien tuesta ja koulutuksesta. Käytännössä tämä ei ole mahdollista vaan kyse olisi lisätyövoiman palkkaamisesta. Tästä aiheutuvat kustannukset tulee huomioida Hätäkeskuslaitoksen rahoituksessa.

Uusi laki säätelisi lähinnä tarkastustoimen suorittamista ja sen organisointia. Hätäkeskuslaitos esittää huolensa siitä, että hätäkeskukseen liittämisen edellytyksistä ja sen valvonnasta ei säädetä lainsäädännössä. Tästä voitaisiin säätää hätäkeskustoiminnasta annetussa laissa (692/2010) taikka pelastustointa koskevassa lainsäädännössä.

Hätäkeskuslaitoksen ylijohtaja Taito Vainio

Esikuntapäällikkö Iiro Clouberg

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Hätäkeskuslaitos 16.02.2024 klo 15:17. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet

Jakelu Eduskunta, hallintovaliokunta

Tiedoksi Hätäkeskuslaitos, hallinto- ja tukipalveluosaston osastopäällikkö